

ΤΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ

Το ποίημα του Μίλτου Σαχτούρη προέρχεται από τη συλλογή «Όταν σας μιλώ»1956.

Από δω θα περνούσε το περιστέρι
Είχαν ανάψει δαδιά γύρω στους δρόμους
Άλλοι άνθρωποι φυλάγαν στις δεντροστοιχίες
Παιδιά κρατούσαν στα χέρια σημαιούλες
Περνούσαν οι ώρες και άρχισε να βρέχει
Έπειτα σκοτείνιασε όλος ο ουρανός
Μια αστραπή ψιθύρισε κάτι φοβισμένα
Και άνοιξε η κραυγή στο στόμα του ανθρώπου
Τότε το άσπρο περιστέρι μ' άγρια δόντια

Σα σκύλος ούρλιαξε μέσα στη νύχτα.

ΕΡΩΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΘΕΜΑΤΩΝ :

Τι συμβολίζει κατά τη γνώμη σου το περιστέρι; Να στηρίξεις την απάντησή σου σε τρεις κειμενικούς δείκτες. Ποια συναισθήματα σου προκάλεσε η ανάγνωση του ποιήματος ; Να αναπτύξεις την ερμηνεία σου σε 150- 200 λέξεις.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ :

Το άσπρο περιστέρι συμβολίζει την ειρήνη και διαλαλεί το μήνυμα της ομόνοιας κι της αρμονικής συνύπαρξης των ανθρώπων. Ωστόσο, στο συγκεκριμένο ποίημα, ο ρόλος του περιστεριού, ως συμβόλου είναι διττός. Προς το τέλος του ποιήματος, το περιστέρι μετουσιώνεται σε μια βίαιη φιγούρα, αισθητοποιώντας τη ματαίωση της ειρήνης και την επικράτηση του πολέμου.

Η προσωποποίηση «Από δω...το περιστέρι» στην αρχή του ποιήματος αποτυπώνει ένα ειρηνικό κλίμα, το οποίο επιβεβαιώνεται και με τις οπτικές εικόνες, που ακολουθούν, οι οποίες εκφράζουν την ανεμελιά των απλών ανθρώπων, που λειτουργούν ανυποψίαστοι στην καθημερινότητά τους « Είχαν ανάψει...σημαιούλες». Το ποιητικό υποκείμενο επιχειρεί να προσδώσει με τη χρήση της προσωποποίησης έναν ιδιαίτερα λυρικό τόνο, ο οποίος αποπνέει ζωντάνια και εγείρει το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Παράλληλα, η χρήση εικόνων από τον αφηγητή προσδίδουν γλαφυρότητα στην περιγραφή. Μάλιστα, η αντίθεση ανάμεσα στις δύο εικόνες του ποιήματος(στιχ. 1-4, 5-10) μεταμορφώνουν την ατμόσφαιρα από άκρως εορταστική και χαρμόσυνη σε τρομακτική. Το σκηνικό είναι σκοτεινό και η προσωποποιημένη αστραπή αποτελεί τον προπομπό του πολέμου. Τέλος, η παρομοίωση « Τότε το άσπρο περιστέρι... μέσα στη νύχτα», μετουσιώνει το περιστέρι από το απόλυτο

σύμβολο ειρήνης και γαλήνης σε ένα άγριο και επιθετικό σκυλί, το οποίο επιδεικνύει τα δόντια του και είναι έτοιμο να επιτεθεί. Ο σκύλος αποτυπώνει την ανασφάλεια και τον τρόμο, που επικρατεί, όταν πρόκειται να ακουστούν οι πολεμικές σειρήνες, όπως ένα φοβισμένο σκυλί, που βρίσκεται σε στάση άμυνας – επίθεσης. Φυσικά, η παρομοίωση καθιστά το λόγο συνειρμικό και κεντρίζει με παραστατικό και λυρικό τρόπο τον δέκτη.

Το ποίημα αναδύει έντονα συναισθήματα φόβου και ανασφάλειας για το επικείμενο ξέσπασμα του πολέμου. Ίσως, το ποιητικό υποκείμενο επιδιώκει να αναδείξει και το συναίσθημα της νοσταλγίας μέσω της αντίθεσης των εικόνων, όσον αφορά στην επικράτηση ενός κλίματος ανεμελιάς πριν το ξέσπασμα του πολέμου, ο οποίος προκαλεί τη φρίκη και τον τρόμο. Κατά την προσωπική μου άποψη, το ποιητικό υποκείμενο επιδιώκει να ευαισθητοποιήσει τον αναγνώστη για τη ρευστότητα της ειρήνης και να τον αφυπνίσει, ώστε να υπερασπίζεται ανά πάσα στιγμή τα ιδανικά της, επειδή ένας πόλεμος πάντοτε θα επικρέμεται ως δαμόκλειος σπάθη πάνω από την ανθρωπότητα.

Φιλολόγικοι Διαγωνισμοί